

ВІДГУК

**офіційного опонента – доктора юридичних наук, професора
Оксіня Віталія Юрійовича на дисертацію Іващенко Олеся
Володимировича на тему «Публічне адміністрування у сфері відновлення
територій, постраждалих внаслідок збройної агресії проти України»,
поданої на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук за
спеціальністю 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право;
інформаційне право**

1. Актуальність теми дисертаційного дослідження

Сучасний етап розвитку публічного адміністрування в Україні визначається необхідністю правового, організаційного та процедурного забезпечення відновлення територій, постраждалих унаслідок збройної агресії проти України. У цьому контексті особливого значення набуває формування цілісної адміністративно-правової моделі, здатної забезпечити не лише інфраструктурну відбудову, а й юридично визначене, безпечне, екологічно обґрунтоване та підконтрольне повернення земель і територій до використання.

Актуальність теми зумовлена тим, що відновлення постраждалих територій є складною сферою публічного адміністрування, у межах якої поєднуються питання адміністративної компетенції суб'єктів публічної адміністрації, обліку пошкоджених земель, фіксації шкоди, ведення кадастрових і геопросторових даних, гуманітарного розмінування, рекультивациі, моніторингу, контролю та прийняття індивідуальних адміністративних актів щодо правового режиму використання земель.

Водночас чинне нормативне регулювання у цій сфері характеризується фрагментарністю, інституційною неузгодженістю та недостатньою процедурною завершеністю. Окремі правові блоки, пов'язані з визначенням шкоди, веденням кадастрових і геопросторових даних, протимінною діяльністю та плануванням відновлення, не завжди утворюють єдиний адміністративно-правовий механізм, у межах якого фактичні дані про стан території

трансформуються у мотивоване, юридично значуще й підконтрольне адміністративне рішення.

Визначальним чинником актуалізації дослідження є також європейська інтеграція України та необхідність урахування стандартів належного адміністрування, інтероперабельності даних, екологічного моніторингу, просторового планування та міжнародних стандартів протимінної діяльності. У цьому зв'язку дисертаційне дослідження безпосередньо кореспондує з напрямами державної політики відновлення територій, реалізацією Ukraine Facility, положеннями Ukraine Plan, а також стратегічними документами у сфері регіонального розвитку, державного управління та протимінної діяльності.

Отже, дисертаційна робота Іваценка Олеся Володимировича є своєчасною, актуальною та науково обгрунтованою, оскільки спрямована на вирішення комплексної адміністративно-правової проблеми формування цілісного механізму публічного адміністрування у сфері відновлення територій, постраждалих унаслідок збройної агресії проти України.

2. Ступінь обгрунтованості наукових положень, висновків та рекомендацій

Дисертаційне дослідження характеризується високим рівнем наукової обгрунтованості сформульованих положень, висновків і рекомендацій, що досягається завдяки системному, міждисциплінарному та порівняльно-правовому підходу до аналізу публічного адміністрування у сфері відновлення територій, постраждалих унаслідок збройної агресії проти України. Автор послідовно інтегрує теоретико-правові напрацювання адміністративного права з аналізом національного законодавства та актів права Європейського Союзу, що забезпечує належний рівень теоретичної та нормативної верифікації отриманих результатів.

Обгрунтованість дослідження підтверджується логічною структурою роботи, узгодженістю між метою, завданнями та висновками, а також

послідовним розкриттям елементів адміністративно-правового механізму через категорії адміністративної компетенції, адміністративної процедури та індивідуального адміністративного акта. Особливо переконливою є аргументація щодо виокремлення адміністративно-правового циклу відновлення територій як системоутворюючої конструкції, яка забезпечує зв'язок між фактичними даними (шкода, мінна небезпека, екологічний стан) та їх юридичним оформленням.

Суттєво підсилює обґрунтованість результатів опора на конкретні акти та стандарти Європейського Союзу, зокрема положення Директиви 2007/2/ЄС (INSPIRE) щодо інфраструктури просторових даних, Регламенту (ЄС) 2024/903 про інтероперабельність у публічному секторі, Регламенту (ЄС) 2024/792 (Ukraine Facility), а також підходів, закріплених у Директиві (ЄС) 2025/2360 щодо моніторингу ґрунтів. Їх використання дозволило автору не лише здійснити коректний порівняльно-правовий аналіз, але й обґрунтувати необхідність інтеграції геопросторових, екологічних і адміністративно-процедурних інструментів у єдину модель публічного адміністрування.

Використання емпіричних матеріалів, аналітичних звітів міжнародних організацій (зокрема OECD, UNDP, Світового банку) та практики функціонування національних кадастрових і геопросторових систем забезпечило належну доказову базу дослідження. Це дозволило виявити системні дефекти чинного правового регулювання — нормативну фрагментарність, інституційну неузгодженість і процедурну незавершеність — та сформулювати обґрунтовані напрями їх подолання.

У цілому наукові положення дисертації відзначаються внутрішньою логічною єдністю, доказовістю, відповідністю сучасним європейським адміністративно-правовим підходам і чіткою практичною орієнтованістю, що свідчить про високий ступінь їх обґрунтованості.

3. Наукова новизна положень, висновків, пропозицій дисертації

Наукова новизна дисертаційного дослідження полягає у формуванні цілісного адміністративно-правового підходу до публічного адміністрування у сфері відновлення територій, постраждалих унаслідок збройної агресії проти України, який забезпечує системну єдність теоретичних положень, адміністративно-правового механізму та напрямів удосконалення правового регулювання. Характерною рисою роботи є орієнтація не на ізольований аналіз окремих елементів відновлювальних процесів, а на їх концептуалізацію як єдиного адміністративно-процедурного циклу, що поєднує компетенційні, процедурні, інформаційно-цифрові та контрольні компоненти.

До найбільш вагомих результатів, одержаних уперше, слід віднести сформульоване автором теоретико-правове визначення публічного адміністрування у сфері відновлення територій як самостійної сфери адміністративно-правового регулювання, а також обґрунтування категорії адміністративно-правового циклу відновлення територій як цілісної системи взаємопов'язаних адміністративних процедур. Науково значущим є також положення про цілісну адміністративно-процедурну модель законодавчого забезпечення відновлення територій як єдиного адміністративного провадження, у межах якого забезпечується послідовний перехід від фіксації шкоди та формування інформаційної бази до прийняття мотивованого індивідуального адміністративного акта щодо правового режиму використання територій. Запропоновані положення мають концептуальний характер і формують новий рівень теоретичного осмислення досліджуваної проблематики.

Окремої позитивної оцінки заслуговує удосконалення системи принципів, функцій і меж публічного адміністрування у відповідній сфері, а також підходів до визначення адміністративної компетенції суб'єктів публічної адміністрації та змісту адміністративних процедур.

Важливим є розвиток положень щодо інтерпретації європейських стандартів, зокрема у частині інтеграції геопросторових даних відповідно до

вимог Директиви 2007/2/ЄС (INSPIRE), забезпечення інтероперабельності публічних систем (Regulation (EU) 2024/903), а також екологічного моніторингу та відновлення земель (Directive (EU) 2025/2360). Науково обґрунтованими є також підходи до адміністративно-правової інтеграції гуманітарного розмінування у єдиний процедурний цикл із урахуванням міжнародних стандартів IMAS.

Загалом наукова новизна результатів дослідження є обґрунтованою, внутрішньо узгодженою та підтверджується змістом дисертаційної роботи. Отримані результати свідчать про самостійний, комплексний характер проведеного дослідження та мають як теоретичне, так і практичне значення для розвитку науки адміністративного права і вдосконалення публічного адміністрування у сфері відновлення територій.

4. Оформлення дисертації та автореферату дисертації

Дисертаційна робота оформлена відповідно до встановлених вимог, що висуваються до наукових досліджень за спеціальністю 12.00.07, із дотриманням правил щодо структури, обсягу, оформлення посилань і списку використаних джерел. Автореферат виконано українською мовою, він адекватно відтворює зміст дисертації, відображає її основні положення, результати та висновки, а також є змістовно узгодженим із дисертаційною роботою.

Структурна побудова дисертації характеризується внутрішньою логікою та послідовністю викладу. Матеріал організовано за принципом переходу від теоретико-методологічного осмислення публічного адміністрування у сфері відновлення територій до розкриття змісту адміністративно-правового механізму, а також до аналізу європейських стандартів і формулювання концептуальних напрямів удосконалення національного законодавства. Така побудова забезпечує цілісність дослідження, системність викладу та узгодженість між його структурними елементами.

Мета і завдання дослідження, визначені у вступі, реалізовані у повному обсязі та послідовно відображені у змісті відповідних розділів. Сформульовані наукові положення і висновки мають аргументований характер, впливають із проведеного дослідження та об'єднані єдиною концептуальною ідеєю формування цілісного адміністративно-правового механізму публічного адміністрування у сфері відновлення територій на основі адміністративно-процедурного підходу.

Узагальнюючі висновки логічно кореспондують змісту дисертації, відображають отримані результати, зокрема щодо концепції адміністративно-правового циклу, процедуризації відновлювальних процесів, інтеграції кадастрових і геопросторових даних, а також адміністративно-правової інтеграції гуманітарного розмінування, і свідчать про завершеність та системний характер проведеного наукового дослідження.

5. Повнота викладу результатів в опублікованих працях

Основні наукові положення, висновки та результати дисертаційного дослідження знайшли належне відображення у наукових публікаціях здобувача, що свідчить про їх достатній рівень апробації та відповідність змісту дисертації. Результати дослідження оприлюднені у шести наукових статтях у фахових виданнях з юридичних наук, а також у тезах доповідей на міжнародних і всеукраїнських науково-практичних конференціях.

Аналіз змісту опублікованих праць дає підстави стверджувати, що вони охоплюють усі ключові напрями дисертаційного дослідження. Зокрема, у публікаціях, присвячених трансформації концептуальних підходів та функціонально-правовій характеристиці публічного адміністрування у сфері відновлення територій, розкрито теоретико-методологічні засади дослідження, що кореспондує із положеннями розділу 1 дисертації. Питання планувальних і процедурних засад публічного адміністрування, а також адміністративних процедур компенсації та цифрового обліку відображають зміст і результати

дослідження процедурного елемента адміністративно-правового механізму (розділ 2).

Суттєвий науковий інтерес становлять публікації, у яких досліджено європейські стандарти відновлення територій, роль геопросторових даних, екологічного моніторингу та гуманітарного розмінування, а також адміністративно-правові виклики їх інтеграції у національну систему публічного адміністрування. У цих працях розкрито питання імплементації підходів, закріплених у праві Європейського Союзу (зокрема у сфері INSPIRE та екологічного *acquis*), що безпосередньо кореспондує із Розділом 3 дисертації. Окремі публікації присвячені аналізу адміністративно-правових проблем гуманітарного розмінування та відновлення земель, що відображає результати дослідження завершальної фази адміністративного циклу.

Тези наукових доповідей доповнюють і конкретизують окремі аспекти дослідження, зокрема питання інституційно-правових засад політики відновлення територій, координації протимінної діяльності, геоінформаційного забезпечення та адміністративно-процедурної організації відновлювальних процесів. Представлення результатів дослідження на міжнародних наукових заходах також свідчить про їх апробацію у науковому середовищі та відповідність сучасним науковим подходам.

Таким чином, опубліковані праці здобувача системно відображають зміст дисертаційного дослідження, охоплюють його теоретичні, інституційні, процедурні та європейсько-правові аспекти, а також підтверджують належний рівень апробації, наукової обґрунтованості та практичної спрямованості отриманих результатів.

6. Зауваження і дискусійні положення

Незважаючи на високий науково-теоретичний рівень дисертаційного дослідження, його системність і комплексність, окремі положення роботи мають дискусійний характер або потребують певного уточнення та подальшого

розвитку. З огляду на це доцільно звернути увагу на такі зауваження та питання для наукової дискусії.

1. У розділі 1 дисертації сформовано цілісну систему принципів, функцій і меж публічного адміністрування у сфері відновлення територій. Водночас певний науковий інтерес викликає питання їх практичного співвідношення у ситуаціях потенційного конфлікту, зокрема між принципом пріоритету безпеки та принципом забезпечення прав і законних інтересів особи. У цьому контексті було б цікаво почути позицію автора щодо критеріїв балансування таких принципів при прийнятті індивідуальних адміністративних актів.

2. У роботі переконливо доводиться необхідність переходу від фрагментарного до цілісного адміністративно-процедурного підходу у сфері відновлення територій. Водночас постає дискусійне питання: чи не вбачає автор ризиків надмірної процедурної ускладненості такої моделі, що потенційно може впливати на оперативність прийняття управлінських рішень, особливо в умовах підвищених безпекових загроз? У цьому зв'язку доцільним видається уточнення можливих механізмів забезпечення балансу між процедурною формалізацією та ефективністю публічного адміністрування.

3. У роботі обґрунтовано важливість урахування європейських стандартів та міжнародно-правових підходів до відновлення територій, що є безперечно позитивним. Водночас у окремих фрагментах доцільним було б більш чітко розмежовувати юридичну природу використаних джерел — обов'язкових актів права Європейського Союзу, актів «м'якого права», програмних і стратегічних документів, а також рекомендацій міжнародних організацій, що дозволило б ще більш чітко окреслити рівень їх нормативного впливу на національне правове регулювання.

4. Значну увагу в дисертації приділено інтеграції кадастрових і геопросторових даних як основи обґрунтованості адміністративних рішень. Водночас окремі питання, пов'язані з використанням спеціальної термінології (зокрема у сфері геопросторових даних, екологічного моніторингу, гуманітарного розмінування), подані без розгорнутого первинного визначення

їх змісту в адміністративно-правовому аспекті. У зв'язку з цим доцільним було б більш уніфіковано подавати такі терміни з їх коротким поясненням, що сприяло б підвищенню термінологічної визначеності та доступності викладу.

5. Дисертація містить значний за обсягом і змістом аналітичний матеріал, зокрема щодо адміністративно-процедурної структури відновлення територій та інтеграції різних елементів адміністративно-правового механізму. З огляду на це доцільним видається розглянути можливість додаткового узагальнення окремих положень шляхом використання структурованих схем або таблиць (наприклад, адміністративного циклу, системи суб'єктів чи процедурних стадій), що могло б підвищити наочність і полегшити сприйняття складних конструкцій.

Висловлені зауваження мають переважно дискусійний характер і не впливають на загальну позитивну оцінку дисертаційного дослідження, а спрямовані на подальше поглиблення та розвиток його окремих положень.

7. Загальний висновок

Дисертаційна робота Іваценка Олеся Володимировича на тему «Публічне адміністрування у сфері відновлення територій, постраждалих внаслідок збройної агресії проти України» характеризується належним рівнем наукової новизни, обґрунтованістю сформульованих положень, висновків і рекомендацій, а також актуальністю досліджуваної проблематики, що відповідає сучасним вимогам до наукових досліджень у галузі адміністративного права. Автореферат адекватно відображає зміст дисертації, узгоджується з її структурою, основними результатами та висновками, а також оформлений відповідно до встановлених вимог.

Представлене дослідження є комплексним науковим опрацюванням проблематики публічного адміністрування у сфері відновлення територій та формування адміністративно-правового механізму відповідної діяльності, що має істотне значення для розвитку адміністративно-правової науки, зокрема у

частині процедуризації управлінських процесів, забезпечення правової визначеності та підконтрольності рішень у відновлювальній сфері. Дисертація відзначається системністю, логічною завершеністю та самостійністю наукового пошуку, містить теоретично обґрунтовані й практично орієнтовані результати, спрямовані на вдосконалення нормативного, інституційного, процедурного та контрольного забезпечення відновлення територій.

Узагальнюючи викладене, слід констатувати, що дисертація Іващенко Олеся Володимировича «Публічне адміністрування у сфері відновлення територій, постраждалих внаслідок збройної агресії проти України» є завершеним, самостійним і ґрунтовним науковим дослідженням, яке відповідає встановленим вимогам, а її автор заслуговує на присудження наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право.

Офіційний опонент –

доктор юридичних наук, професор,

професор кафедри публічного управління,

адміністрування та права Національного університету

«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

Віталій ОКСІНЬ

